

**Силабус навчальної дисципліни
«Когнітивна поетика: спектр досліджень»**

Напрямок підготовки	Доктор філософії		
Галузь знань	03 Гуманітарні науки		
Спеціальність	035 Філологія		
Освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство		
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору аспіранта		
Мова навчання	Українська		
Семестр	II		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Форма підсумкового контролю	Залік		
Викладач	Воробйова Ольга Петрівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології, перекладу і філософії мови імені професора О.М. Мороховського КНЛУ		
Анотація навчальної дисципліни	<p>Дисципліна «Когнітивна поетика: спектр досліджень» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта зі спеціальності 035 Філологія. У <i>теоретичному</i> плані ця дисципліна забезпечує професійний розвиток аспірантів-філологів у новітній сфері когнітивної науки. Курс спрямовано на формування наукової обізнаності та прикладних навичок аспірантів у міждисциплінарній галузі філологічних досліджень на перетині лінгвопоетики, лінгвоконцептології, когнітивної стилістики, семантики можливих світів, інтермедіальних і мультимодальних студій. У межах цього курсу аспіранти отримують знання стосовно історіографії поетики і її основних проблем, ключових персоналій та шкіл вітчизняної і зарубіжної лінгвопоетики та когнітивної поетики, базових положень і основних напрямів розбудови когнітивної поетики. Значна увага в межах курсу приділяється проблематиці концептів і концептуальних тропів (метафори, метонімії, метафтонімії), теорії концептуальної інтеграції (блендінгу) сукупно із теоріями ментальних просторів та можливих світів. У фокусі дисципліни перебуває також проблематика іконічності в художньому дискурсі у сув'язі із проблемами емоційного резонансу та художнього символізму в їхньому когнітивному ракурсі. Теоретична частина курсу завершується розглядом проблематики інтермедіальності та мультимодальності художнього тексту. У <i>практичному</i> плані курс передбачає опанування вмінням проведення когнітивно-поетологічного аналізу художнього тексту із застосуванням різноманітних технік і методик у їх сполученні з традиційними методиками лінгвостилістичного і наративно-семіотичного аналізів.</p>		
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
		Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	20 год.	6 год.
	семінарські заняття	10 год.	4 год.
	практичні заняття	—	—
	консультації	—	—

	самостійна робота	60 год.	80 год.
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p>Для успішного засвоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в галузі теорії тексту, лінгвостилістики та інтерпретації тексту, сучасних методів лінгвістичних досліджень, зокрема когнітивної лінгвістики. Знання та навички, отримані внаслідок вивчення цих курсів, формують необхідну базу для опанування курсу «Когнітивна поетика: спектр досліджень» і мають високу ступінь кореляції з його змістом. Аспіранти повинні <i>знати</i>: основні поняття і базові положення теорії тексту, лінгвостилістики, інтерпретації тексту та когнітивної лінгвістики; принципи та етапи еволюції наукових парадигм у контексті лінгвопоетологічних студій; критерії ідентифікації функційно значущих елементів різножанрових художніх текстів з огляду на їхнє когнітивне підґрунтя; основні механізми художнього текстотворення і смислотворення. Аспіранти повинні <i>вміти</i>: застосовувати методики лінгвостилістичного аналізу художнього тексту на різних рівнях та етапах його інтерпретації і володіти базовими техніками такого аналізу як підґрунтя для реконструкції концептуально і когнітивно значущих художніх явищ; ідентифікувати стилістично марковані елементи художнього тексту та визначати їхню роль у проникненні у глибинну семантику художнього тексту; працювати з науковою та довідковою літературою із зазначеної проблематики, у тому числі англійською мовою; володіти культурою усного виступу, у тому числі у формі презентацій, брати участь у науковій дискусії; доводити наукові гіпотези, здійснювати критичний огляд наукової літератури; презентувати результати наукового дослідження у формі індивідуальної і групової проектної роботи.</p>		
Мета вивчення дисципліни	<p>Сприяти формуванню у аспірантів системи наукових знань про когнітивну природу художнього тексту та базових стилістичних явищ, про когнітивні стратегії і тактики їх інтерпретації, що дозволить поглибити філологічні знання аспірантів та осучаснити рівень виконання їхніх науково-дослідних робіт; сприяти усвідомленню аспірантами етапів розвитку лінгвопоетики у традиційному та когнітивному вимірах, витоків та напрямів розбудови когнітивної поетики, змісту когнітивних студій художнього тексту в міждисциплінарному контексті сьогодення, що сприятиме формуванню сучасного світогляду філологів; сприяти опануванню аспірантами шляхів інтеграції надбань вітчизняних та зарубіжних шкіл і напрямів когнітивної поетики для розбудови технік когнітивно-поетологічного й емотивно-поетологічного аналізу художніх текстів, поглибленню та подальшому розвитку вмінь і навичок зазначених видів аналізу, що сприятиме осучасненню та підвищенню рівня професійної та наукової комунікації аспірантів-філологів як дослідників та викладачів вищої школи.</p>		
Компетентності, яких аспірант набуває в результаті вивчення дисципліни			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Усвідомлення ролі системності наукових знань для розв'язання комплексних проблем у галузі когнітивної поетики, що передбачає володіння знаннями із загальнофілологічних дисциплін, новітніх наукових парадигм, включаючи когнітивно-дискурсивну, і методології філологічних досліджень. 2. Здатність формулювати наукову проблему в галузі когнітивної поетики, робочі гіпотези стосовно власної досліджуваної проблематики крізь призму когнітивної поетики, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань міждисциплінарного ґатунку. 3. Здатність визначати методологічні засади комплексного філологічного дослідження тексту та дискурсу, удосконалювати методи та методики когнітивно-поетологічного аналізу й інтерпретації художніх текстів. 4. Здатність самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати й всебічно аналізувати результати філологічних досліджень у галузі когнітивної поетики, інформацію про наукові процеси в цій галузі, що відбуваються в Україні та в світі. 5. Здатність до генерування нових, креативних ідей, пов'язаних з розробкою досліджень у галузі когнітивної поетики, мультимодальних та інтермедіальних студій. 6. Здатність до проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності в галузі когнітивно-поетологічних студій та суміжних дисциплін, до організації, планування й прогнозування результатів 			

наукових досліджень філологічного спрямування.

7. Здатність до ефективного практичного використання комп'ютерних та мультимедійних технологій у підготовці презентацій та проектних робіт з проблематики когнітивної поезики.

8. Здатність працювати з наукометричними базами даних з метою пошуку інформації з проблематики когнітивної поезики для виконання власного наукового дослідження та в підготовці одноосібних та колективних наукових публікацій.

9. Здатність до наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів державною й іноземними мовами

10. Здатність до публічного представлення і захисту наукових результатів, виступів на наукових форумах, конференціях і семінарах, дотичних до проблематики когнітивної поезики.

Результати навчання з дисципліни

1. Характеризувати етапи становлення поезики в цілому (у межах її мереологічної моделі) і когнітивної поезики зокрема, включаючи вітчизняні і зарубіжні школи когнітивних студій художнього тексту з огляду на окремі персоналії.

2. Критично аналізувати актуальний стан ключові концепції когнітивно-орієнтованих досліджень художнього тексту (власне когнітивна поезики, когнітивна стилістика, когнітивна риторика тощо) у їх подібностях і відмінностях.

3. Пояснювати базові принципи (втілене розуміння, аналогове мислення тощо) та основні поняття когнітивної поезики (концепт і антиконцепт, художній концепт, концептуальна тропеїка, ментальні простори, концептуальна інтеграція, можливі світи, іконічність тощо).

4. Опанувати новітніми відгалуженнями досліджень художнього тексту, суміжних з когнітивною поезикою та стилістикою (мультимодальна поезика/ стилістика, мобільна стилістика, інтермедіальні студії та ін.).

5. Володіти основними методиками та техніками когнітивно-поетологічного та емотивно-поетологічного аналізів художнього тексту в їхній окремішності та поєднанні, у тому числі з традиційними методиками лінгвостилістичного аналізу й інтерпретації художнього тексту, зокрема у власних дослідженнях, та демонструвати вміння поетапно здійснювати такий аналіз.

6. Розробляти власну концепцію досліджуваного матеріалу з огляду на здобутки когнітивної поезики в термінах міждисциплінарних зв'язків.

7. Визначати способи прикладного застосування результатів когнітивно-поетологічного аналізу різножанрових текстів на матеріалі власного дослідження.

8. Уміти виготовлювати необхідні роздаткові та комп'ютерні матеріали і забезпечувати зворотній зв'язок з аудиторією під час усних презентацій.

9. Виявляти навички самостійної підготовки індивідуальних презентацій з використанням творчого підходу за визначеною темою.

10. Самостійно виконувати завдання з когнітивно-поетологічного аналізу різножанрових текстів із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Тематичний план занять

Змістовий модуль 1. Когнітивна поезика: етапи становлення, спектр проблематики і напрями досліджень

1.1 *Поезика в історико-типологічній перспективі.* Спектр дефініцій, етапи розвитку, типологія поетик. Мереологічна модель поетик.

1.2 *Основні проблеми поезики.* Проблема референції і способів репрезентації світу в художньому тексті. Проблема природи творчого і творчості в мові та художньому тексті. Проблема співвідношення між мовою художньої літератури і повсякденною мовою.

1.3 *Когнітивна поезика: вихідні концепції, базові поняття та принципи* (втілене розуміння, креативність когнітивних процесів, превалювання когнітивного несвідомого/підсвідомого, прототипність концептуально-семантичної організації тексту, селективність як втілення когнітивних обмежень).

1.4 *Провідні школи і персоналії когнітивної поезики.* Власне когнітивна поезика, когнітивна стилістика, когнітивна риторика, мультимодальна когнітивна поезика, емпіричні студії художнього тексту. Вітчизняна когнітивна поезика.

Змістовий модуль 2. Концепти і концептуальні структури крізь призму когнітивної поезики

2.1 *Концептологія:* спектр дефініцій і напрями досліджень.

2.2 *Концепт:* природа, визначення, способи маніфестації, типологія і шляхи

модельовання. Концепт vs. поняття. Концепт vs. антиконцепт. Лінгвоконцепт, лінгвокультурний концепт, художній концепт: подібності і розбіжності. Художня концептологія: техніки аналізу і точки росту.

- 2.3 *Концептуальна тропеїка*: шляхи реконструкції, типологія та художні трансформації. Теорія концептуальної метафори і метонімії: загальний огляд.
- 2.4 *Концептуальна метафора*: визначення, типологія, критерії класифікації. Явище первісної метафори. Концептуальна метафора в художньому дискурсі: механізми трансформацій.
- 2.5 *Концептуальна метонімія* і її кореляція з концептуальною метафорою. Поняття метафтонімії. Явище художньої метонімії.

Змістовий модуль 3. Ментальні простори і можливі світи в художній семантиці

- 3.1 *Ментальні простори* як когнітивно-дискурсивні утворення крізь призму художньої семантики. Теорія концептуальної інтеграції (блендінгу): основні положення, вихідні гіпотези, персоналії в контексті когнітивної поетики..
- 3.2 *Типологія мереж концептуальної інтеграції*. Критерій метафоричності/неметафоричності. Критерій складності. Сюжетне напруження в ракурсі концептуальної інтеграції.
- 3.3 *Концепції можливих світів у художній семантиці*: загальний огляд і персоналії. Основні моделі художніх світів. Теорія текстових світів.
- 3.4 *Основні характеристики та типологія можливих світів художнього тексту*. Взаємодія можливих світів в семантиці художнього тексту.

Змістовий модуль 4. Іконічність художнього тексту в контексті емоційного резонансу. Когнітивні аспекти художнього символізму

- 4.1 *Іконізм у мові та за її межами: загальний огляд*. Теорія іконізму: етапи становлення і персоналії. Принципи іконічності (принцип лінійного порядку, дистанції, кількості). Класична типологія знаків. Типи іконічності.
- 4.2 *Іконічність у художній семантиці*. Особливості іконічного письма: різномірності маніфестації. Глобальна, локальна і локалізована іконічність у художньому тексті.
- 4.3 *Іконізм художнього тексту як основа емоційного резонансу*. Емоційний резонанс і художня емпатія в контексті теорії дзеркальних нейронів. Способи породження емоційного резонансу в художньому сприйнятті: статичний (вбудована іконічність) і динамічний (куматоїдність) аспекти.
- 4.4 *Когнітивні аспекти символіки*. Модель логіки символічних відношень Теренса Дікона. Художній символ в аспекті індексальності, опосередкованості кодом, іконогенності, згорнутої запрограмованості (текстовий ген), фрактальності як рекурсивної сумірності, енергіальності як емоціогенної внутрішньої напруженості. Модель інфраструктури символізму в художньому дискурсі.

Змістовий модуль 5. Техніки когнітивно-поетологічного й емотивно-поетологічного аналізу художнього тексту

- 5.1 *Філологічна компетентність: когнітивні імплікації*. Поняття інтерпретативних стратегій. Множинність інтерпретацій художнього тексту..
- 5.2 *Неоднозначність у художньому дискурсі*: визначення і техніки зняття (ідентифікація рецептивних труднощів, реконструкція ключових концептів та їх конфігурацій, реконструкція концептуальної тропеїки та вихід на глобальний концепт тексту, окреслення динаміки ментальних просторів та/або взаємодії можливих світів, побудова домінантної мережі концептуальної інтеграції, визначення ключової художньої символіки, розплутування оповідних стратегій і тактик, концептуалізація персонажних оповідних позицій, пошарове розплутування текстури за допомогою ізотопій, ритмо-синтаксичних ланцюжків, фоно-семантичної і просодичної образності з подальшим їх обчисленням.

Змістовий модуль 6. Інтермедіальність, мультимодальність і мобільність у когнітивно-поетологічних дослідженнях художнього тексту

- 6.1 *Мультимодальна (когнітивна) поетика/стилістика*: виток, персоналії і напрями розбудови. Поняття модусу.
- 6.2 *Інтермедіальність, інтерсеміотичність, мультимодальність* і споріднені

поняття: подібності і розбіжності. Художня імітативність vs. художня взаємодія множинних кодів.

6.3 *Художня мультимодальність*: типологія виявів (експліцитна, або зовнішня, експлікована, або вбудована/ прихована, інтегрована).

6.4 *Парадигма мобільності у когнітивно-поетологічних студіях*. Мобільна стилістика. Вектори художньої мобільності. Конгруентна і неконгруентна мобільність.

Система оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Тематичний контроль: Індивідуальне і групове опитування.
ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.	<i>Технологія особистісно орієнтованого навчання</i>	Експрес-контроль.
ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.	<i>Методи інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання</i>	Оцінювання роботи аспірантів в групах.
<i>ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.</i>	<i>Методи навчання:</i> • інтерактивні лекційно-семінарські з використанням презентацій у форматі PowerPoint	Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів.
<i>ПРН 14. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.</i>	• групово наукова дискусія, обговорення матеріалу в режимі діалогу із постановкою проблемних питань	Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів.
<i>ПРН 15. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.</i>	• дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, використання елементів інтелектуальної гри	Оцінювання індивідуальних групових презентацій.
<i>ПРН 16. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.</i>	• ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень тощо), презентація результатів виконаних досліджень	Перехресне оцінювання презентацій аспірантами.
<i>ПРН 17. Дотримуватися правил ефективної роботи в команді, аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини; обирати і застосовувати оптимальні технології ефективної комунікації.</i>	• ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень тощо), презентація результатів виконаних досліджень	Тематичне поточне тестування.
	<i>Індивідуальні завдання:</i> • усний та письмовий аналіз й інтерпретація	Модульна контрольна

	різномовних англомовних та українськомовних оповідань за визначеними методиками	робота.
	• Індивідуальні та групові презентації студентів за обраними темами, дотичними до матеріалу курсу	Залік.
	• виготовлення роздаткових матеріалів.	

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. **Поточний контроль** проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється за *накопичувальною системою із виведенням середнього арифметичного*.

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Когнітивна поетика: спектр досліджень» передуює написання аспірантами модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни «Когнітивна поетика: спектр досліджень»

Модульна контрольна робота включає три завдання, перше (аргументована відповідь на одне з теоретичних питань курсу з наведенням дотичних ілюстрацій) і друге (реконструкція ключової концептуальної метафори, на основі чотирьох тематично поєднаних метафоричних висловлень) з яких оцінюються за шкалою від 0 до 5 балів, а третє (детальний і аргументований аналіз фрагменту художнього тексту в термінах концептуальних тропів та з побудовою мережі концептуальної інтеграції, що відбиває прихований смисл уривку; для аспірантів з фаху «Перекладознавство» пропонується уривок художнього тексту в оригіналі і в перекладі, який потрібно проаналізувати за допомогою технік когнітивно-поетологічного аналізу, прокоментувавши перекладацький вибір у відтворенні образності оригіналу) – від 0 до 10 балів за такими критеріями..

5/9-10 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

4/7-8 балів виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

3/5-6 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

2/3-4 бали і менше виставляється за умови відсутності вичерпної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 20, які переводяться у рейтинговий бал, який дорівнює 50 балам.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Когнітивна поетика: спектр досліджень» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

Політика курсу

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні

причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності: • повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); • повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; • відрахування із закладу освіти; • позбавлення академічної стипендії; • позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Рекомендована література

Основна:

1. Белєхова, Л. І. (2002). *Словесний поетичний образ в історико-типологічній перспективі: лінгвокогнітивний аспект*. Херсон: Айлант.
2. Воробйова, О. П. (2020). Когнітивна поетика: спектр проблематики і напрями досліджень. *Studia Philologica (Філологічні студії): Збірник наукових праць*. Київський університет імені Бориса Грінченка. 2020. 14. (у друці)
3. Колесник, Д. М. (1996). *Концептуальное пространство авторской метафоры в творчестве А. Мердок*: дисс. ... канд. филол. н.: спец. 10.02.04 – германские языки / КНЛУ. Киев.
4. *Краткий словарь когнитивных терминов* (1997). / Кубрякова Е.С., Демьянков В.З., Панкрац Ю.Г., Лузина Л.Г. М.: Изд-во МГУ.
5. Лакофф, Дж., Джонсон, М. (2004). *Метафори, которми ми живем*. М.: Едиториал УРСС.
6. *Логический анализ языка. Культурные концепты*. (1991). Под ред. Н.Д. Арутюновой. М.: Наука.
7. Мартынюк, А. П. (2012). *Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики*. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна.
8. Приходько, А. М. (2008). *Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики*. Запоріжжя: Прем'єр.
9. Bröne, G., J. Vandaele (eds.). (2009). *Cognitive Poetics: Goals, Gains and Gaps*. Berlin; N.Y.: Mouton de Gruyter.
10. Burke, M. (2001). Iconicity and literary emotion. *European Journal of English Studies*. 5 (1): 31–46.
11. Chrzanowska-Kluczevska, E., Vorobyova, O. (eds.). (2017). *Language – Literature – the Arts: A Cognitive-Semiotic Interface*. Frankfurt am Main: Peter Lang. (Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture / [eds. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska, Władysław Witalisz]. Vol. 14) ISSN 2191-1894 DOI 10.3726/b10692 **Scopus**
12. Dirven, R. and M. Verspoor. (1998). *Cognitive Exploration of Language and Linguistics*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.
13. Eco, U. (1990). Small worlds. In Eco, U. *The Limits of Interpretation*. Bloomington: Indiana University Press. 64–82.
14. Fauconnier, G. and M. Turner. (2002). *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. N.Y.: Basic Books.
15. Grady, J., T. Oakley, and S. Coulson. (1999). Blending and Metaphor. In Gibbs, Raymond W., Jr. and Gerard J. Steen (eds.). *Metaphor in Cognitive Linguistics*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins. 101–124.

16. Kövecses, Z. (2001). *Metaphor: A Practical Introduction*. N.Y.: Oxford University Press.
17. Kress, G. (2009). *Multimodality. A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication*. N.Y.; London: Routledge.
18. Ryan, M.-L. (1991). *Possible Worlds, Artificial Intelligence and Narrative Theory*. Bloomington; Indianapolis: Indiana University Press.
19. Stockwell, P. (2002). *Cognitive Poetics: An Introduction*. L.: Routledge.
20. Vorobyova, O. (2017). 'Haunted by ambiguities' revisited: in search of a metamethod for literary text disambiguation. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The Journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*. Warsaw: De Gruyter Open, II(1): 428-496. DOI: 10.1515/lart-2017-0011 **Web of Science**

Додаткова:

1. Бабелюк, О. А. (2009). *Принципи постмодерністського текстотворення сучасної американської прози малої форми*. К.; Дрогобич: ТЗОВ «Вимір».
2. Баранов, А. Г. (1993). *Функционально-прагматическая концепция текста*. Ростов-на-Дону: РГУ
3. Башляр, Г. (2004). *Избранное. Поэтика пространства*. М.: «Российская политическая энциклопедия».
4. Волкова, С. В. (2015). *Міфологні образи в сучасних амеріндіанських прозових текстах*. Херсон: Айлант.
5. Жихарєва, О. О. (2018). *Екопоетика англомовного біблійного дискурсу: концепти, образи, нарації*. К.: Вид. центр КНЛУ.
6. Изотова, Н. П. (2019). *Ігрова стилістика романів Дж.М. Кутзее: лінгвопоетологічні студії*. К.: Вид-во КНЛУ.
7. Кагановська, О. М. (2002). *Текстові концепти художньої прози (на матеріалі французької романістики середини ХХ сторіччя)*. К.: Вид. центр КНЛУ.
8. Лакофф, Дж. (2004). *Женщины, огонь и опасные вещи: что категории языка говорят нам о мышлении*. М.: Языки славянской культуры.
9. Маріна, О. С. (2015). *Семіотика парадоксальності у когнітивно-комунікативному висвітленні (на матеріалі сучасного англомовного поетичного дискурсу)*. Херсон: Айлант.
10. Молчанова, Г. Г. (2007). *Английский как неродной: стиль, культура, коммуникация*. М.: ОЛМА Медиа Групп (розділ про семантику художнього тексту).
11. Ніконова, В. Г. (2007). *Трагедійна картина світу в поезиї Шекспіра*. Дніпропетровськ: Вид-во ДУЕП.
12. Радзівєвська, Т. В. (2010). *Нариси з концептуального аналізу та лінгвістики тексту. Текст – соціум – культура – мовна особистість*. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агенство».
13. Селіванова, О. О. (2008). *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*. Полтава: Довкілля-К.
14. Грубенко, І. А. (2010). *Художня метонімія та її дискурсивний потенціал у прозі англійського модернізму (на матеріалі творів Вірджинії Вулф і Девіда Герберта Лоуренса)*: дис. ... канд. філол.н.: 10.02.04 – германські мови / КНЛУ. Київ.
15. Шершньова, А. В. (2015). *Образотворення в англомовних орієнтальних поетичних мініатюрах: когнітивно-семіотичний аспект*. К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго.
16. Brandt, L. and P.A. Brandt. (2005). Making sense of a blend: A cognitive-semiotic approach to metaphor. *European Journal of English Studies*. 9 (2): 117–130.
17. Burke, M. (2010). *Literary Reading, Cognition and Emotions. An Exploration of the Oceanic Mind*. N.Y.; London: Routledge.
18. Evans, V., B.K. Bergen, J. Zinken (eds.). (2007). *The Cognitive Linguistics Reader*. London: Equinox Publishing.
19. Damasio, A.R. (1994/2005). *Descartes' Error. Emotion, Reason, and the Human Brain*. N.Y.: Quill.
20. Dirven, R. and R. Poring (2002). *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast*. Berlin; NY: Mouton de Gruyter.
21. Doležel, L. (1998). *Heterocosmica. Fiction and Possible Worlds*. Baltimore; London: The John Hopkins University Press.
22. Doležel, L. (1990). *Occidental Poetics. Tradition and Progress*. Lincoln; London: University of Nebraska Press.
23. Freeman, M.H. (2000). Poetry and the scope of metaphor: Toward a cognitive theory of literature. In Barcelona, A. (ed.). *Metaphor and Metonymy of the Crossroads: A Cognitive Perspective*. Berlin; NY: Mouton. 253–281.
24. Gavins, G., and G. Steen (eds.). (2003). *Cognitive Poetics in Practice*. London, NY:

- Routledge.
25. Hiraga, M. K. (2005). *Metaphor and Iconicity: A Cognitive Approach to Analysing Texts*. London: Palgrave Macmillan.
26. Gavins, J. (2007). *Text World Theory. An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
27. Kövecses, Z. (2000). *Metaphor and Emotion. Language, Culture and Body in Human Feeling*. Cambridge; Paris: Cambridge University Press; Edition de la Maison des Sciences de l'Homme.
28. Kress, G. and Th. van Leeuwen. (2001). *Multimodal Discourse. The Modes and Media of Contemporary Communication*. London: Arnold.
29. Lakoff, G. (1990/1987). *Women, Fire and Dangerous Things. What Categories Reveal about the Mind*. Chicago and London: University of Chicago Press,
30. Lakoff, G., M. Johnson. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago and London: The University of Chicago Press.
31. Lakoff, G., Turner M. (1997). *More than Cool Reason: A Field Guide to Poetic Metaphor*. Chicago, London: The University of Chicago Press.
32. Miall, D.S. (2006). *Literary Reading: Empirical and Theoretical Studies*. N.Y. etc.: Peter Lang.
33. Minsky, M. (1985). *The Society of Mind*. N.Y. etc.: Sincon and Schuster.
34. Nørgaard N., B. Busse and R. Montoro. (2010). *Key Terms in Stylistics*. London; N.Y.: Continuum.
35. Nänny, M. and O. Fischer (eds.). (1999). *Form Mining Meaning: Iconicity in Language and Literature*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins. (і ще 10 томів з цієї ж серії)
36. Semino E. (1997). *Language and World Creation in Poems and Other Texts*. London; N.Y.: Longman.
37. Semino, E. and J. Culpeper (eds.). (2002). *Cognitive Stylistics. Language and Cognition in Text Analysis*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins.
38. Tsur R. (1992). *Toward a Theory of Cognitive Poetics*. Amsterdam etc.: Elsevier Science Publishers.
39. Turner, M. (ed.). (2006). *The Artful Mind*. Oxford etc.: Oxford University Press.
40. Turner M. (1996). *The Literary Mind: The Origins of Thought and Language*. N.Y.: Oxford University Press.
41. Veivo, H., B. Pettersson and M. Polvinen (eds.). (2005). *Cognition and Literary Interpretation in Practice*. Helsinki: Helsinki University Press.
42. Werth P. (1999). *Text Worlds: Representing Conceptual Space in Discourse*. Harlow: Longman.

Вибрані публікації проф. О. П. Воробйової з теорії тексту

(у доповнення до наведених вище)

Загальні питання:

1. (2004). Когнітивна поетика: здобутки і перспективи. *Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна*. 635: 18–22.
2. (2000). Когнітивний аспект зіставної семантики художнього тексту. *Проблеми романо-германської філології: Мат-ли міжнар. наук. конф. "Міжмовні та міжлітературні контакти: теорія і практика"*, Ужгород, 25-26 вересня 2000 р. Ужгород: Закарпаття. 208–211.
3. (2004). Когнітивна поетика в Україні: напрями досліджень. *Актуальні проблеми романо-германської філології в Україні та Болонський процес: Мат-ли Міжнар. наук. конф.* / Чернівецький нац. ун-т імені Юрія Федьковича, 25-26 листопада 2004 р. Чернівці: ЧНУ. 37–38.
4. (2005). Когнітивна поетика в потєбнянській ретроспективі. *Мовознавство*. 6: 18–25.
5. (2013). Лінгвістика сьогодні: реінтерпретація епистеми. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 16(2): 41–47.
6. (2015). Fifty shades of tension: The ecology of sense and nonsense. In Bogusławska-Tafelska, Marta, Anna Drogosz (eds.). *Towards the Ecology of Human Communication*. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing. [Studies in Language and Translation]. 85–97.

Лінгвоконцептологія і художня концептологія:

7. (2011). Когнітологія як експерієнційний міф: методики концептуального аналізу тексту. *Актуальні проблеми філологічної науки та педагогічної практики: Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції / Дніпропетровськ, ДНУ імені Олеся*

- Гончара, 8-9 грудня 2011 р. Дніпропетровськ: ДНУ. 8–10.
8. (2011). Концептологія в Україні: здобутки, проблеми, прорахунки. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 14(2): 53–64.
9. (2013). Концептологія в Україні: обзор проблематики. *Лингвоконцептологія: перспективні напрoвленнoя: монографія* / авт. кол.: А.Э. Левицкий, С.И. Потапенко, О.П. Воробьёва и др.; под ред. А.Э. Левицкого, С.И. Потапенко, И.В. Недаиновой. Луганск: Изд-во ГУ "ЛНПУ имени Тараса Шевченко". 10–37.
10. (2013). РІС як антиконцепт у творах художнього модернізму: лінгвофілософські аспекти естетики негативності. *Вісник КНЛУ. Сер. Історія. Економіка. Філософія*. 18: 11–22.
11. (2017). Концепт НАБУТТЯ/ВТРАТА в контексті художньої семантики. *Концепти и контрасты: коллективная монография* [под ред. Н.В. Петлюченко]. Одесса: Издательский дом «Гельветика». 541–546. (Серия «Одесские студии по лингвистике и социальным наукам»)

Когнітивна емотіологія й емоційний резонанс:

12. (2006). Ідея резонансу в лінгвістичних дослідженнях. Тараненко О.О. (відп. ред.). *Мова. Людина. Світ: До 70-річчя проф. М.П. Кочергана*. 36. наук, статей. К.: Вид. центр КНЛУ. 72–86.
13. (2006). Эмоциональный резонанс сквозь призму ментальной симуляции. *Международный конгресс по когнитивной лингвистике: Сб. материалов* / ИЯ РАН, Тамбовский ГУ им. Г.Р. Державина, Российская ассоциация лингвистов-когнитологов, 26-28 сентября 2006 г., Тамбов. Тамбов: Изд-во ТГУ. 46–48.
14. (2008). Поетика хвиль в контексті емоційного резонансу (нарис з когнітивної емотіології). Стишов О.А. (відп. ред.). *Мова, культура й освіта в сучасному світі*. 36. наук. праць до 90-річчя д.філол.н., проф. Романовського О.К. К.: Вид. центр КНЛУ. 126–135.

Евристика художнього тексту:

15. (2007). Поетика рефлексії у творах англійського модернізму (на матеріалі оповідань Вірджинії Вулф). *Вісник Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова*. 12. Вип. 3. Філологія: мовознавство: 47–55.
16. (2009). Вирджиния Вулф и поэтика инсайта. *Горизонты современной лингвистики: Традиции и новаторство. Сб. в честь Е.С. Кубряковой*. М.: Языки славянских культур. 764–776.
17. (2009). Евристика модерністського дискурсу у когнітивно-поетологічному висвітленні (на матеріалі оповідань Вірджинії Вулф). *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 12(1): 31–43.
18. (2008). Модернистский дискурс: причуды и прозрения (на материале рассказов Вирджинии Вулф). *Язык и дискурс в статике и динамике: Тезисы докладов Международной научной конференции* / Минск, Беларусь, 14-15 ноября 2008 г. Минск: МГЛУ. 25–27.

Іконічність, інтермедіальність і мультимодальність:

19. (2010). Словесная голография в пейзажном дискурсе Вирджинии Вулф: модусы, фракталы, фузии. *Когніція, комунікація, дискурс: Електронний збірник наукових праць. Серія "Філологія"*. Харків. 1: 47–74. Режим доступу: <http://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/vypusk-nol-2010>
20. (2011). Равлик і метелик у вирі буття: когнітивні аспекти художнього символізму. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 14(1). До ювілею проф. О.М. Мороховського: 25–34.
21. (2012). Смак "Шоколаду": інтермедіальність й емоційний резонанс. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 15(1): 5–11.
22. (2012). Спокушання музикою: емоційна аура музичних мотивів у художній прозі (когнітивний етюд). *Світ емоцій у дзеркалі когніції: мова, текст, дискурс: Тези доповідей Круглого столу, присвяченого ювілею проф. О.П. Воробйової* (27 вересня 2012 р., КНЛУ). К.: Вид. центр КНЛУ. 34.
23. (2012). Caught in the web of worlds: Postmodernist wanderings through the ASC labyrinth in Kazuo Ishiguro's *The Unconsoled* – Philosophy, emotions, perception. In Dąbrowska, Marta, Justyna Leśniewska and Beata Piątek (eds.). *Languages, Literatures and Cultures in Contact: English and American Studies in the Age of Global Communication: Vol. 2 : Language and Culture*. Krakow: Tertium. 37–56.
24. (2010). Пейзажний дискурс у культурному просторі модернізму: оптика і геометрія.

Слово й текст у просторі культури: Матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 80-річчю з дня народження професора О.М. Мороховського / КНЛУ, 26-27 листопада 2010 р. К.: Ленвіт. 9–10.

25. (2014). Multimodality of the real and virtual in Virginia Woolf's "A Simple Melody": Cognitive and affective implications. *Мова – література – мистецтво: когнітивно-семіотичний інтерфейс: Мат-ли Міжнародної наукової конференції / КНЛУ, Київ, 25-27 вересня 2014 р. К.: Вид. центр КНЛУ. 17.*

26. (2015). Fifty shades of tension: The ecology of sense and nonsense. In Bogusławska-Tafelska, Marta, Anna Drogosz (eds.). *Towards the Ecology of Human Communication*. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing. [Studies in Language and Translation]. 85–97.

27. (2015). Семантика и прагматика эфемерного в художественном дискурсе Вирджинии Вулф. Горлатов А.М. (отв. ред.). *Семантика и прагматика языковых единиц: тезисы докл. Междунар. науч. конф.*, Минск, 11-12 мая 2015 г. Минск: МГЛУ. 32–33.

28. (2015). Мімізис примарного в художньому дискурсі Вирджинії Вулф. *Записки з романо-германської філології*. Одеса: КП ОМД. 1(34): 25–30.

29. (2017). Virtual narrative in Virginia Woolf's "A Simple Melody": Cognitive and semiotic implications. In Chrzanowska-Kluczevska, E., Vorobyova, O. (eds). *Language – Literature – the Arts: A Cognitive-Semiotic Interface*. Frankfurt am Main: Peter Lang. 95–112. (Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture / [eds. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska, Władysław Witalisz]. Vol. 14) **Scopus**

Концептуальна тропеїка та когнітивний стиль:

30. (2010). Метафори про метафору: дидактичний сценарій. *Записки з романо-германської філології Одеського національного ун-ту ім. І.І. Мечникова*. Одеса: Фенікс. 25: 76–83.

31. (2002). Художественная семантика: когнитивный сценарий. *С любовью к языку: Сб. науч. тр., посвященный Е.В. Кубряковой*. М., Воронеж; ИЯРАН, ВГУ. 379–384.

32. (2004). Вирджиния Вульф в аспекте языковой личности: когнитивный этюд. *Язык и транснациональные проблемы: Мат-лы Междунар. конф. / ИЯ РАН, Тамбовский гос. ун-т, Ин-т развития языка и литератур (Австрия, Вена), 22-24 апреля 2004 г. М.; Тамбов: ТГУ. 50–56.*

33. (2005). "The Mark on the Wall" and literary fancy: A cognitive sketch. In Veivo, H., V.Pettersson and M. Polvinen (eds.). *Cognition and Literary Interpretation in Practice*. Helsinki: Helsinki University Press. 201–217.

34. (2007). Еволюція образу тексту у філологічних студіях. *Мова і культура. (Науковий журнал)*. К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго. 9. ІУ(92). *Лінгвокультурологічна інтерпретація тексту*. 125–130.

35. (2008). Образ текста в ментальных репрезентациях: когнитивно-семиотический подход. *Записки з романо-германської філології. Вип.20: Ювілейний. Присвячений 80-річчю проф. В.А. Кухаренко*. Одеса: Фенікс: 25–32.

Концептуальна інтеграція і можливі світи:

36. (2013). Художній текст: у пошуках метаметоду інтерпретації. *Англістика та американістика*. Зб. наукових праць. 10. Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ: 7–11.

37. (2000). Сюжетное напряжение сквозь призму конфликта ментальных пространств (опыт концептуального анализа). *Когнитивная семантика: Мат-лы 2-ой междунар. Школы-семинара по когнитивной лингвистике*, Тамбов, Тамбовский госун-т, 11-14 сентября 2000 г. Ч. 1. Тамбов: ТГУ. 123–125.

38. (2001). Conceptual blending in narrative suspense: Making the pain of anxiety sweet. *ICCL 2001: Abstracts 7th International Conference in Cognitive Linguistics / University of California, Santa Barbara, July 22-27*. 188–189.

39. (2002). Художественная семантика: когнитивный сценарий. *С любовью к языку: Сб. науч. тр., посвященный Е.В. Кубряковой*. М., Воронеж; ИЯРАН, ВГУ. 379–384.

40. (2004). Вирджиния Вульф в аспекте языковой личности: когнитивный этюд. *Язык и транснациональные проблемы: Мат-лы Междунар. конф. / ИЯ РАН, Тамбовский гос. ун-т, Ин-т развития языка и литератур (Австрия, Вена), 22-24 апреля 2004 г. М.; Тамбов: ТГУ. 50–56.*

41. (2005). Когнітивна поетика в потєбнянській ретроспективі. *Мовознавство*. 6: 18–25.

42. (2013). Лінгвістика сьогодні: реінтерпретація епістемати. *Вісник КНЛУ. Сер.*

Філологія. 16(2): 41–47.

43. (2015). Fifty shades of tension: The ecology of sense and nonsense. In Bogusławska-Tafelska, Marta, Anna Drogosz (eds.). *Towards the Ecology of Human Communication* Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing. [Studies in Language and Translation]. 85–97.

44. (2016). Кохання і можливі світи: когнітивний етюд. *Мова, мовлення, комунікація. Збірка статей на честь ювілею О. І. Стеріополо*. К.: Вид. центр КНЛУ. 363–375.

Додаткові ресурси

https://drive.google.com/file/d/1mOWceAZxHcOZY_SDDOiaGZbkK37zhfyLK/view	Авторська відеолекція з проблематики концептології, включаючи художню
Інша додаткова інформація, включаючи літературу в електронному форматі, розсилається аспірантам електронною поштою	